

Inserati se sprostijo in velja
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 "

15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
taka primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišče
(administracija) in ekspedicijska na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip
št. 48

izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Narodni poslanci in deželni zbor Kranjski.

Možata potrpežljivost, s katero se tako
lepo odlikujejo vsi slovanski narodi, pokazala
se je tudi pri odpreti našega deželnega zbora.
Naši poslanci imeli bi dosti vzrokov, izogibati
se tega zbora, ali pa prav ropotati, veliko več
vzrokov, kakor jih imajo tisti ustavoverci, ki
so po toliko slabem gospodarstvu prišli na
kant in zdaj pekel in nebó na pomoč kličejo,
da bi se zopet do oblasti vspeli. Celi deželi
je znano, na kakov način so pri nas liberalci
prišli do večine v sedanjem deželnem zboru,
in dr. Bleiweis je že v zadnji sesiji ta zbor
naravnost zaznamoval s priimkom „illegalnosti“
(nepostavnosti). To je bilo naše poslance tudi
pripravilo, da so lanskega leta ministerstvu
poslali posebno pismo, v katerem so prosili,
da naj se sedanji zbor razpusti, ker bi se ga
sicer nikakor ne mogli več vdeleževati. Ker
vlada te prošnje dozdaž še ni rešila, posveto-
vali so se naši narodni poslanci že v ponde-
ljek, kaj naj bi sedaj storili, in sklenili so
enoglasno, gledé premnogih težav, ki se vladi
kopičijo pred nogami od vseh strani, za zdaj
še vstopiti v deželni zbor, da bi se štrina še
bolj ne zmešala, ako bi še oni ovire delali.
Vendar so hoteli to svoje ravnanje v posebnem
pismu opravičiti, ki ga je dr. Bleiweis v nji-
hovem imenu danes v zbornici prebral, in ki
se glasi tako le:

„Živo obžalovanje, da slavno ministerstvo
vloge od 18. avgusta 1879. l., v kateri smo

prosili razpusta sedanjega deželnega zbora,
ni še rešilo, čeravno smo sklicevaje se na zbo-
rove zapisnike od 16. in 20. septembra 1878
t. l. temeljito dokazali illegalnost njegovo, sto-
pimo v zbor s sledečo

izjavo:

Visoka vlada sedanja razodela je v vsem
svojem postopanju resno voljo, da hoče pra-
vična biti vsem narodom ter na tej poti na-
praviti spravo med njimi in ustanoviti notranji
mir, Avstriji tako silno potreben.

Al ker se jej zaradi mnogostranskih za-
prek od prav tiste strani, ki se ustavoverna
zove, žalibog dozdaž ni še posrečilo, doseči
oni cilj, ki je vsacemu pravemu Avstrijancu
jako milo in dobrodejno izražen v prestolnem
govoru, s katerim je Njegovo veličanstvo blago-
volilo odpreti sedanji državni zbor, — in ker
bi se nam zastopnikom vedno lojalnega slo-
venskega naroda utegnilo očitati, da v tej važni
dobi izostavši iz deželnega zbora delamo za-
drege navedenim blagim vladnim nameram,
zato si smatramo za dolžnost patriotizma, da
potrpežljivi se udeležimo še tega zborovanja,
ki ima med drugim določiti proračun celó za
prihodnje leto, katerega osoda danes še skrita
leži v Božjih rokah, nadeja se pa, da bode
visoka vlada med tem časom v predugačenem
volilnem redu za zastop deželni kranjski in v
svobodnem gibanju volilcev iskala sredstev in
jih tudi našla, odstraniti sedanji deželni zbor,
ki se gledé na ogromne nepostavnosti, ki so
ga stvarile, in z ozirom na naš sedanji narodni

zastop v državnem zboru nikakor ne more
imenovati pravi zastop naše domovine.

Stoječ tedaj na istem stališču, ki smo ga
lani v svoji peticiji do sl. ministerstva od 18.
avgusta izrazili, stopimo podpisani za zdaj v
ta deželni zbor edino le iz gori navedenih
patriotičnih ozirov ter se hočemo vdeležiti nje-
govih obravnav.

V Ljubljani 8. junija 1880.

Dokler so bili naši liberalci še v svoji
moči in oblasti, niso dovoljevali, da bi se bile
izjave ali pritožbe naših narodnih poslancev
javno razglaševale in še v zadnji sesiji so že
pri prvem glasovanju podrli nasvet, naj se
sklene adresa do presvitlega cesarja. Zdaj so
postali mirnejši in ko je deželni glavar zbor-
nico vprašal, sme li g. dr. Bleiweis brati
omenjeno izjavo, glasovalo jih je tudi nekaj
nasprotne stranke za to, da naj se to dr. Blei-
weisu dovoli. Tudi med branjem bili so še
dokaj mirni ter so nekoliko ugovarjali samo
pri besedah, da je deželni zbor nepostaven in
da bo morala vlada iskati sredstev, da ga bo
prej ali slej vendar le razpustila.

G. deželni predsednik je po tej izjavi slo-
venski odgovoril, da nima preiskovati postavo-
nosti volitev, ki so bile od zbornice že potr-
jene, da ga pa vstop narodnih poslancev srčno
veseli, in da bo to gotovo tudi deželi kranjski
na korist.

Ravnanje naših narodnih poslancev je v
omenjenem pismu toraj že odločeno; oni hočejo
še potrpeti in mirni čakati, kaj da čas prinese.
Pa tudi liberalna večina bo po našem mnenju

Pijanec.

Našim ljudem podomačil Vilinski.

3. Domače življenje.

(Dalje.)

Jarovinski mlinar ni bil samo slab kristjan,
bil je tudi še slabši gospodar, ki se za gospo-
darstvo ni zmenil veliko, se je pa toliko bolj
menil za Debeljakovo krčmo in za igro. Že
nekaj let je bilo od tega, kar je svoji hčeri
svoje gospodarstvo prepustil. Hči pa tudi ni
bila bogve kaka gospodinja. Ni si razumela,
kako je treba za delo prijeti, da se odseda,
da se kaj stori; al poskočiti je pa znala ta
poskakusa in pa napravljati si lepo obleko, da
se je v praznik nečimerno nosila. Poznana
je bila, da je zapravljivka, ki zmeče vse za
pisane cape, da jih ná-se obesi jin da je to-
liko vredna, kolikor ima na sebi. Hlapcem je
pustila, da so delali, kakor so hoteli, kadar
mlinarja ni bilo doma, so pa skupaj sedli,
okoli čutare vina in pili in peli pa igrali; in
kadar ni bilo vina, je pa žganje zaleglo, ako
pa ni bilo ne žganja ne vina, no, so si poma-
gali da so žito kradli in prodajali, potlej so
pa že imeli za pijačo. Ljudje so pa to spa-
zili — in kaj je bil konec? ta, da v Jarovin-
ski mlin niso nesli nobenkrat nič mlet.

Še enega pa hudega neprijatelja je imel
Prašnik in ta je bil krčmar Debeljak. Stari
Prašnik tako ni zahajal v krčmo, mladi pa
tudi ne, od kar je bil gospodar. Poprej, se ve
da, je bil Janez najbolji prijatelj krčmarja De-
beljaka, ker je bil njegov najboljši pivec. Zdaj
pa še Prašnikovi hlapci niso smeli v krčmo,
tega bi Katinka nikakor ne bila trpela. Ker
Debeljaku mladi Prašnik ni dal več skupiti,
bil je tudi na njega hud; kjer je mogel, je
grdil Prašnike in jih opravljal. Krčmarjeva hči
Anica ga je spodbadala in šuntala; tudi to
je strašno zamerila mlademu Prašniku, ker je
prej mislila, da bo njo uzel. Stari Prašnik,
moder mož, mu je Anico krčmarjevo odsveto-
val. „Čemu ti bo, je dejal Janku, ta stvar, ki
ne zna ne prati, ne kúhati, ne za kako delo
prijeti; zraven je pa še tako ošabna in hudo-
mušna, pa tako strupenega jezika; taki otroci
niso nikjer in nikoli nič prida, saj vidiš, da
se je ogiblje vsak pošten človek. Boljši je
prazna hiša, kakor pa vrag v hiši.“ Prav je
imel stari Prašnik, mladi Janez je pa tudi
prav storil, da je ubogal svojega razumnega
očeta. —

Prašnikova družina se je pomnožila z
malo Barbiko, prav angeljskim otrokom in ob
letu osorej še z enim.

Stari mlinar je bil tega jako vesel; od
veselja bi se bil jokal. Ali zdravje njegovo,
to pa ni bilo povoljno; že dni je štel, koliko
da jih bode še doučkal. Janko je bil najraje
doma, pri svoji družini, pri svojih otrocih,
Jančku in Barbki in Marički. V nedeljo se je
sešlo nekoliko poštenih mož; Med njimi je bil
stari kovač Krpan, izkušen mož, ki je že ve-
liko sveta obhodel; nekterikrat je prišel tudi
stari gospod učitelj in pa neki trgovec s svojo
ženico. Ti so se pogovarjali o vseh stvareh:
kovač je pravil, kako da je po svetu; učitelj
kako je s paglovci, kako so nadzorniki sitni,
trgovec pa je hvalil svojo obširno trgovino in
da svoje blago pošilja celó v Carigrad. Stari
Jankovi tovarši niso več prihajali; pač, enkrat
so še prišli, menda na uro gledat, ka-li, pa
ko so videli, da jih ni treba, da so odveč in
da še lahko vse brez njih opravi, so mlinar-
jevim slovo dali za vselej.

Malopridneži.

Bilo je že pozno v sredo večer. Cel trop
ljudi je sedelo v Debeljakovi krčmi; drugi so
dejali, da to so gospodje úzmoviči zmikavci.
Pa res, sam cvet malopridnosti je bil tukaj
zbran: kolarski hlapec Jur, grajščinski logar
Filip, kupec Grabež — s čim da je kupčeval,

precej pohlevna ostala. Ona ravno tako dobro vé kakor mi, da manjšina zastopa večino dežele in njenih prebivalcev, in da bi liberalna stranka pri novih volitvah enako propala kakor pri zadnjih volitvah za državni zbor. Zato bode lepo mirna ostala, da se vlada nad njo ne razsrdi in je domu ne pošlje. Nam je pa to vse eno; ker stranka, ki se ne upa ganiti, je ravno tako kakor bi je ne bilo, in Herbstovci bodo že iz tega bolj zanesljivo in gotovo spoznali, da pri nas na Kranjskem nemški liberalci nimajo nič veljave, kakor iz najbolj zgovornih in temeljitih naših dokazov.

Politični pregled. Avstrijske dežele.

V Ljubljani 9. junija.

Cesar se je poslovil od Pražanov z obljubo, da jih hoče kmalo zopet obiskati, in da bo tačas več časa tam ostal. Iz Prage je odpotoval v Kolin in Josefstadt. „W. Tagblatt“ si je izmislil, da je hotel tudi grof Taaffe v Prago potovati, in tam cesarja pozdraviti v imenu češkega plemstva, med katero spada tudi on. To pa je gola budalost, ker že od nekdanj uživa praški kardinal-nadžkof to prednost, da govori v imenu češkega plemstva, kakor je to storil letos kardinal Schwarzenberg.

O spremembi volilnega reda za **Češko** se poroča: Vse veliko posestvo se bo razdelilo na dva oddelka. Prvi oddelek je fideikomisarično posestvo in oni velikoposestniki, ki plačajo čez 10.000 gld. davka. Ti volijo skupaj 32 poslancev za deželni zbor. Vsi drugi velikoposestniki, to je taki, ki menj ko 10.000 pa več ko 250 gld. davka plačajo, in ki niso fideikomisarični, razdelé se na pet okrajev, ter v vsakem okraju posebej volijo. Ti peteri volilni okraji so: Praga, Budejovice, Plzen, Hebr in Kraljevigradec. V vseh petih okrajih skupaj volijo 38 poslancev, tedaj po 7 ali 8 v vsakem okraju. Ako bi deželni zbor ta vladni predlog zavrgel, se bo prihodnjo spomlad razpustil.

„Deutsche Zeitung“ poroča, da bodo **ministri** Korb, Stremayr in Horst dali svojo ostavko, ker se Taaffe neče približati liberalni stranki. Taaffe ne bo več skušal snovati osrednje stranke. Ker za finančnega ministra Kriegs Aua ne more nadomestnika dobiti, in na mesto odstopivših ustavovernih mi-

nistrov, hoče same uradnike na ministerske stole posaditi.

Kolikor se sliši, misli vojno ministerstvo na to, da bi dalo **stotnikom konje**, kar je bilo že večkrat urgirano. To zahtevanje se opravičuje s tem, ker so stotniki navadno že precej priletni možje, in težko peš z mladimi fanti vred maširajo.

Govori se tudi, da se bodo naredile v Galiciji velike ograde in trdnjave. Kaj mar mislijo na vojsko z Rusom?

Slovenske občine imenujejo ministerskega predsednika grofa Taaffeja in našega deželnega predsednika Winklerja za častne občane. To je protidemonstracija zoper nemške občine, ki izražajo grofu Taaffeju svojo nezaupnost in „vznemirjenost“, ker hoče vsem narodom pravičen biti. Do zdaj so se oglasile mestne in tržne občine Črnomelj, Cirknica, Litija in Kamnik. Brez dvombe bodo ta izgled posnemale še mnoge druge občine po Slovenskem, ter tako pravičnemu grofu Taaffeju dale pogum, da vstraja na tej poti pravičnosti in sprave, ter da se ne dá preplašiti po resolucijah nemško-pemskih občin.

Vnanje države.

V **Berlinu** se bodo diplomati evropskih velevladi vnovič zbrali, ter se posvetovali, kaj je storiti s Turčijo. Avstrijo bo zastopal grof Szebenyi. Turčija se bojda brani in neče trpeti nobenega evropskega vmešavanja v svoje notranje zadeve. Taka trmoglavost zna za Turčijo popubna postati.

Na **rusko-kitajski** meji je nemirno gibanje. Kitajci hočejo bojda vojsko začeti, ne da bi jo prej napovedali.

Angleški poročnik Göschen predlaga, naj se dá **Črnogorcem** za odškodovanje namesto Plave in Guzinja breg ob jadranskem morji okoli Dulcigna. Rusija je s tem predlogom zadovoljna.

Izvirni dopisi.

Iz Mozirja, 5. junija. Nemilo nas je zadel odlok preč. lavantinskega konzistorija s prestavo našega dosedanjega kaplana častitega gosp. Ivana Godoviča, katerih so zaradi vseskozi skrbnega, vestnega in blagodejnega delovanja v svojem duhovskem poklicu in za narodno prosveto vstrajno in marljivo delujočega rodoljuba vsi mozirski farani in rodoljubi

gorenje savinske doline jako spoštovali in pognosni bili, tako skrbnega dušnega pastirja in odličnega rodoljuba imeti. Splošna želja je to-raj bila, da bi občespoštovani gospod Ivan Godovič še dalje pri nas ostali in zato so se bili mozirski farani s prošnjami do preč. konzistorija obrnili, toda niso bili uslišani. Ž njim je zgubila mozirska fara skrbnega in zvestega dušnega pastirja, šolska mladež marljivega in priljubljenega kateheta, čitalnični odbor vrlega sodelovalca, pevski zbor odličnega pevca in podpornika, sploh vsi močno čutimo izgubo častitega gospoda, ki so nam bili se svojim marljivim in požrtvovalnem sodelovanjem, izvrstna podpora. Skrbno so se prizadevali in nabirali druženikov družbi sv. Mohora ter že za polovico število udov pomnožili. Pred njihovim odhodom so udje čitalnice in pevski zbor bili priredili slovesen večer, ter se vsi s hvaležnim in prijateljski od njih poslovili. Preobširno bi bilo popisovati zahvalnih in ginljivih govorov, ki so izvirali iz hvaležnih udanih in prijateljskih src. Globoko so segale v srca vsem tehtne besede odhajajočega gospoda, ki so nas še pri svojem slovesu za sveto narodno stvar živo spodbujali. Pri odhodu so se spremstva do Šoštanja udeležili odbor in udje čitalnični, pevski zbor, tržanov in faranov iz okolice. Poslovili smo se s hvaležnim in prijateljskim srcem od mnogospoštovanega, častitega gospoda, želeč jim vse dobro, srečo in najboljši uspeh v njihovem novem delokrogu. Zagotovljeno jim je za vselej blag spomin in hvaležnost mozirskih faranov, rodoljubov in šolske mladine, ki je pri njihovem slovesu po svojem priljubljenem katehetu res srčno žalovala.

Od slov. meje. (Konec.) Že dolgo se zahteva slovensko uradovanje po naših uradih, temu se zoperstavljajo naši protivniki s tem, da slovenski jezik za to ni dovolj izobražen. To je pa le puhla fraza. Že dolgo let izhaja državni zakonik v slovenščini, če bi naš jezik v pravoslovnih zadevah bil tako reven, bi to nemogoče bilo. Drugi izgovor je pa, da uradniki niso slovenskega uradovanja zmožni. To se ravno tako glasi, kakor bi bil narod zavoljo uradnikov. Dolžnost uradnikov je, se naučiti jezika tistega naroda, med katerim služijo svoj kruh. Le določi naj se jim obrok, do katerega se morajo naučiti, pa se ga bodo gotovo vsi domačini, ki ga že tako večinoma znajo, le poslovanja se še privadijo, pa pojde; tujci naj

tega prav za prav noben ni vedel — pa mlinar z Jarovine. Pili so kakor za stavo in reševali vse na svetu. Krčmarjeva hči Anica je v kotu sedela in pletla, ali kaj si je igrala poslušala pa smejala se temu, kar so brbljali neumni pijanci. Slab tak oče, ki hčer pusti v taki družini. Zlasti so imeli pa Janeza na muhi pa njegovo gospodarstvo. Logar pravi: „Tovarši, veste, prav žal mi je, da se nam je Janko iz mreže izmaknil. To vam je bil vesel dečko, zmerom nam je take pravil, da je bilo kar popokati.“

Kolarski hlapec Jur: „A, kar je bilo še več vredno, je bilo to, da je imel zmerom polno mošnjo; kadar mu je pa mošnja izdihnila, da ni imela več srca, so mu jo pa spet mamka napolnili.“

Kupec Grabež de: „Pa še nekaj je. To bi ne bilo zadosti, kar bi bil od majke dobil ko bi bila tudi vse kokoši in mleko prodala. Jez vem, kako si je bil pomagal deček. Naložil je dvanajst do dvesto vreč (žakljev) moke na voz, starega je vselej za tri opeharil; če je potegnil sto forintov, zapisal jih je trideset manj. Tako je starega vodil za nos, mi smo

pa pili na njegovo zdravje. To je bilo življenje. Živela pamet!“

Logar: „Ho ti stari grešnik, še le zdaj pride tvoje početje na dan! Zmeraj sem bil te misli, da to ni brez tvojega masla. No pa saj to ni taka krivica. Jaz sem na nogah noč in dan kakor umazani kovač pri naklu, pa mi še za čevlje in tobak primanjkuje. Med nami ni razločka saj smo vsi ljudje. Kar ima eden preveč, ima drugi premalo, pa sami tako na tihem poravnamo; kaj čem zabádavo trpeti kakor vol? Zakaj ima kovač klešče, ha?“

Kolarski hlapec: E, logar Filip, tebi še zmeraj po glavi rojé tiste nove misli, da morata svet in premoženje biti med vse enako razdeljena. Pa to nam nič ne pomore. Kdor pije, plača, če ima, če ne ga pa krčmar na vrata nabeli, pa zmoti se tudi rad, da mu kaj navrže, pa imata oba dosti.“

Kupec: „Ne bilo bi treba na upanje piti, ko bi med nami sedel veseli Janko in mošnjo vrgel na mizo pa rekel: le pijmo pa veseli bomo! ta bi veljala.“

Logar: „Pa grlo ima kakor slavec; še jaz sem od časa do časa med petje posegel se

svojim debelim glasom, pa napenjal se kakor stara prehlajena žaba v ločju.“

Kolar: „Z našim igranjem pa te dve leti ni nič; igramo, ne plača pa nobeden, ha, po-prej smo pa igrali za Jankove beliče. Ali sem ga časeh obral in oskubil, da se mi je smilil kakor oskubljen grabec.“

Kupec: Pejđ, pejđ; kaj se jaz brigam za petje pa igro; meni je žal samo po njegovih dvajseticah. Zdaj ima vsega dosti, še preveč ima, polne roke ima rumenjakov; lahko bi nam vina plačal za celo leto; bes ga lopi, da mu ta misel v bučo ne telebi.“

Mlinar iz Jarovine pa pravi: „Ne mislite, da je Prašnik tako bogat; to jaz vem. Dolga ima na kupe.“

Kupec: „Kakega dolga? Naj ga ima, do ušes naj ga ima! Srečen je vsak, komur ljudje posojajo. Stari ima še dosti plesnovih petic, šmarnih tolarjev pa zlatakov.“

Logar: „Rad bi vedel, kaj je Janku možjane tako zmešalo, da se mi več na dan ne prikaže.“

(Dalje prih.)

pa gredo po isti poti od nas, po kateri so prišli, če se že ne morejo ali nočejo deželne jezike naučiti. Le malo resne volje od vlade je treba, pa se bo vse izvršilo. Saj so se prejšnje leta uradniki na Ogerskem in Hrvaškem tudi učili nemški, pa so se hitro naučili madjarski oziroma hrvaški, ko se je to od njih zahtevalo. Deloma smo pa tudi sami vzrok, da se tako malo rabi slovenščina po uradih. Naši narodni notarji in advokati naj bi se je bolj poprijeli bi kmalo drugi uradi bili prisiljeni slovenski posloovati.

Pa saj vemo, da vse delovanje centralistov meri le na germanizacijo, ktera se skriva pod krinko državnih interesov in napredka. Da država nima nikakoršnih interesov od germanizacije, se je v listu že mnogokrat povdarjalo, zato danes opustimo to stvar. Le malo pogledimo, kako se strinja germanizacija z znanstvenim napredkom. V nemških ljudskih šolah se slovenski priprosto ljudstvo ni toliko naučilo nemščine, da bi bilo moglo čitati nemške knjige, za slovensko literaturo se je pa bolj odtajilo. Z vbijanjem nemščine se je potratilo mnogo draga časa na škodo drugim predmetom. Tako so učenci manj izobraženi, vednosti ki so jo nabrali v šoli, jo doma v enem ali dveh letih pozabijo. Tako je razvidno, da nemške ljudske šole ne služijo napredku kulture, a jo ravno zavirajo. Nemščina v ljudskih šolah je, kakor skušnja uči v kvar narodnemu gospodarstvu.

Nemške srednje šole so pa odtujevale inteligencijo od naroda. Tako ni bilo po slovenskih krajih onega prijaznega občenja med izobraženimi krogi, kakor se nahaja v tujih deželah. Zraven pa slovenski učenci večkrat slabo podkovani v nemščini niso mogli tako napredovati, kakor bi se jim bilo predavalo v materinščini. Zraven pa učenje v tujem jeziku ne seže tako do srca, kakor poduk v onem jeziku, ktereja je mati učila. To so že drugi narodi davno spoznali, zato so izobčili latinščino kot učni jezik iz šol, ki je vendar bila mednarodno posredilo med vsem učenim svetom. Toraj tudi srednje šole ne koristijo napredku znanosti.

Kaj pa germanizacija sama na sebi, je morda koristna napredku znanosti in kulture? V Avstriji se germanizira že več stoletij, posebno pa še od Jožefa II., pa moramo reči, da ne s posebnim uspehom. Vsi nemški narodi so dandanes silnejši nego so bili v začetku tega stoletja. Mnoge duševne sile so se potratile za germanizacijo, ki je pa vendar brez vsega nasledka. Huje je nemštvo pritiskalo, huje in energičneje so nemci branili svojo narodnost. Nič več uspeha ne morejo germanizatorji v bodoče pričakovati. Vriva se vprašanje, ali ni to neumno in škodljivo početje. Dokler se bo germaniziralo, se bodo od obeh strani tratile duševne moči, ki bi sicer lahko mnogo koristile znanostim in civilizaciji, ali bo uspešno delovanje le za zboljšanje narodnogospodarstvenega stanja države. Mehanika uči, da dve ali več nasproti delujočih sil se med sabo vničuje, ravno to tudi velja v duševnem življenju, tukaj v oziru germanizacije. Tako je jasno, da je germanizacija škodljiva napredku in kulturi, ter narodnemu gospodarstvu, ker požira duševne sile, ki bi sicer mnogo koristile.

Izza svete Gore, dne 6. junija. Dne 3. t. m. je imelo politiško društvo „Sloga“ v Gorici občni zbor, in ravno ta dan zvečer je priredila goriška čitalnica velik koncert v krasnih prostorih društva „Concordia.“

Odbor „Sloge“ je po svojem predsedniku, dr. Jos. Tonkliju predlagal sledeče peticije do deželne zbornice: 1. peticija za preuravnavo

županij; 2. peticija za preuredbo cestne postave; 3. peticija za preuredbo postav o ljudskih šolah; 4. peticija za vpeljavo slovenskega kot učnega jezika v srednje šole.

V prvi prošnji se prosi deželni zbor, da naj napravi velike županije okoli 5000 duš obsegajoče z določenim županijskim sedežem. Kdor pozna vsa muoga in težavna opravila ter razne pisarije, katerim se ne more nobeno županstvo odreči, bo gotovo odobral odborov predlog, ki je bil po kratkem razgovoru tudi sprejet.

V drugi peticiji se prosi deželni zbor, da da naj vse potrebno učine, da naj bi se nekatere skladovne ceste sprejele med državne, druge pa spremenile v občinske ceste in poti, ter se odstranili dragi cestni odbori, pa se ustanovil tehniški urad, ki bi nadzoroval vse občinske ceste. To preuredbo želé gotovo vse občine, ker bi se po tem načinu cestne doklade zdatno zmanjšale.

Pri tretji peticiji se je vnela precej živahna razprava. Odbor, oziroma dr. Tonkli, je nasvetoval, da naj bi se dolžnost: šolo obiskovati, določila v mestih in trgih od spolnjenega 7. leta do spolnj. 12. leta; po vaseh pa od spolnjenega 8. leta do spolnj. 12. leta. Eden govornikov je nasvetoval, da naj se glede šol po vaseh sprejme „od 7. do 11. leta.“ Drugi govornik pa je predlagal, naj bo v vaških kakor tržkih šolah šolsko obiskovanje določeno od 7. do 12. leta. Temu predlogu je pritrdila večina. Da bi bila večina našega ljudstva za ta predlog, si upam dvomiti. Štiri leta sredne šole in dve leti ponavljavne (nedeljske) bi vaški mladini pač zadostovalo.

Pri peti peticiji odbor tirja na nižji gimnaziji in realni slovenske in italijanske paralele, v višjih razredih pa naj bi ostal nemški učni jezik. Razgovor o tej peticiji je bil jako živahen. G. dr. Tonkli je peticijo zagovarjal iz praktičnih razlogov, a drugi govorniki so mu oporekali iz raznih razlogov. Konečno je g. B. Grča v soglasju s predgovorniki peticijo formuliral tako, da naj prosi popolnoma slovenske (in italijanske) srednje šole na Goriškem, in to iz treh razlogov: 1. gledé na Vošnjakovo v državnem zboru sprejeto resolucijo, 2. gledé narodnega stališča, in 3. gledé pedagoških principov. Zbor je tako popravljeni peticiji enoglasno pritrdil.

Zbor je bil dobro obiskan od rodoljubov iz dežele, a Gorico so zastopali le trije gosposode.

Zvečer ob pol 9. uri je bil že omenjeni koncert na korist ubogi šolski mladini. Program je obsegal 10 zanimivih točk. Izvršitev je bila izvrstna, deloma dovršena. Precisnost tukajšnjega vojaškega orkestra je znana; goriški slavci (njih blizo 40) pod vodstvom g. Hribarja so tudi preuzeto nalogo častno izvršili. Posebno pa sta se odlikovala g. Grbic in gospa Milka.

Gospa Milka in gospodičina M. Pagliaruzzi-jeva ste prejeli po šesti točki krasna šopka. Gospa Milka je v zahvalo za burni plosk in klic po zadnji točki še privrgla „Luna sije.“

Mnogo tečnega vžitka nam je dal ta večer. Koncert je bil dobro obiskan ali vendar premalo.

V Gorici je sicer mnogo Slovencev v vseh stanovih, ali za narodno stvar gibčnih moči jako malo, in to je senčna stran vsega socialnega gibanja v Gorici.

Dne 3. t. m. so v Tolminu volili naši trg g. Winklerju naslednika za deželni zbor.

Bovčani so nasprot drugim trgom zmagali s svojim kandidatom: Jonkom. Novi poslanec je rodom Kranjec, možak poln lepih lastnosti

in narodnjak. Razložek med njim in njegovim prednikom obstoji posebno v tem, da g. Winkler je imel od jutra do večera dela polne roke, g. Jonko pa bo dolgi čas prodajal v zbornici.

Domače novice.

V Ljubljani, 10. junija.

(Deželni predsednik gosp. Winkler) obiskuje zdaj višo realko in se jako marljivo briga za poduk; včeraj je bil tam vse dopoldne.

(Imenovanje.) Občinski zastop litijskega trga je imenoval za častne tržane grofa Taaffeja, grofa Hohenwarta in deželne predsednika gosp. Winklerja, — mestno starešinstvo v Kamniku pa grofa Taaffeja in deželne predsednika Winklerja za častna meščana. Prav tako!

(Živinski somenj) tega meseca je bil v torek prav reven, ne goveje živine, ne konj ni bilo veliko ne lepe živali.

(Kozé) se stavijo na rotovži zdaj vsak torek in vsako soboto popoldne ob treh brez plače, razen tega tudi po hišah, kedarkoli kdo to zahteva.

(Sv. Medarda dan) je bil jako lep in če se sme verjeti ljudski pravljici, imamo pričakovati zdaj 40 dni zaporedoma lepega vremena.

(Povozil) je nek kmet iz Iga 4 letno deklico, hčerko vpokojenega okrajnega sodnika Semena. Da bi se vendar več pazilo na živino in na otroke!

(Žena fml. Pürkerja) je umrla in izrekla pred smrtjo željo, naj bi jo v Ljubljani pokopali. Zato bodo mrliča sim prepeljali. Ranjca je bivala več časa v Ljubljani, ko je bil nje mož tukaj vojaški poveljnik. General se je bojda tudi izrazil, da pride v Ljubljano v penzijo.

(Rožne ulice.) V nedeljo popoldne je šel ob svojem premeščenju iz Zagreba v Celovec en oddelek ulanov čez Ljubljano. Konjiki so prihajali po dolenski cesti. Ko dospé do sv. Florijana, jim načelnik zapove ustaviti se. Ko nek civilist poveljniku pokaže, kod da naj jahajo naprej, se ta nevoljno izrazi rekoč: Aber durch diese enge Gasse sollen wir gehen! Ogledavši se v rožne ulice ukaže konjiškemu kerdelu zoberniti se ter vanje zajahati. Ta stotnik je gotovo nepristransko sodbo izrekel čez rožne ulice, ki so res ravno tam najbolj ozke, kjer se iztekajo v Florijanske ulice. A še vso drugačo sodbo bi moral ta častnik izreči, ko bi videl, kako se po tej ulici vsak dan prevajajo najtežji tovorni vozovi od vseh dolenskih strani; ko bi videl, da se voznik vozniku ne more izogniti, da je vsa pasaža zaprta, če je le en voz v ulicah; ko bi videl, kako se mučijo vozniki, ko ne morejo dolgih, težkih vozov lahko v ulicah zaobrtni, da tolikrat v vogale zadenejo in zid krušijo ter potem ljudi iščejo, da jim pomagajo prepregati vozove odnašati, kar včasih cele četert ure trpi, preden jih zopet v tek spravijo; ko bi bil priča, v kaki nevarnosti se znajdejo pešci, ki se, ne vedó da pride od druge strani voz, morajo stiskati ob zid, ali bežati v kako vežo ali hitro nazaj, če je sploh še mogoče. Večkrat se je že primerila kaka nesreča, in uni teden bi bilo skoro dve ženski strlo, da ni k sreči še kónj ustavil voznik slišavši njih krik. Bralo se je, da se misli na to, nekatere ulice regulirati, kar bi bilo ne le v olepšanje mesta, ampak posebno za varnost prehodov potrebno, a med temi niso bile rožne imenovane. Ker se po teh ulicah nedvomno naj več vozi, ker tu pelje ob enem tudi državna cesta „reichstrasse“

proti Dolenjskemu, zato se pač sme sl. mestni odbor posebno na te ulice opozoriti, da jih uvrsti med tiste, ki se bodo naj prej v pospeh varnejše pasaže res popravljale.

Razne reči.

— Iz Kroke se nam piše: Pretečeno 3. nedeljo po Binkošti smo imeli slovesnosti blagoslovljenega križevega pota, ktere ga je daroval mnogospoštovani gospod Janez Fabian, trgovec v Ljubljani in njega blaga gospa, cerkvi Naše ljube Gospe, „Milostljivega srca“ v Kropi. Kdor je slike videl, vsak hvali gospod Bradaška v Kranju, ki jih je prav lepo izvršil, tudi okviri so prav lepi, novi križev pot je velika lepota cerkvi. — Iz Ljubljane so prišli blagosloviti križev pot Pater Jožef Bizavičar, ki so prav pristrčno temeljito priporočevali, kako je treba sv. križev pot obiskati. Veselili smo se te slovesnosti, ali deževalo je dopoldan, popoldan pa so vse eno možnarji pokali. Bog živi blaga erca, ktera so nam taki veseli dan napravila!

— Kako nemškutar iz vsake malenkosti kapital kujejo, se vidi iz sledeče dogodbe. V Pragi sta bila dva nemška „burša“ od ponočnjakov malo tepena. Najbrž so bili vsi pijani, študenta, in oni ki so ju napadli. Pa stvar se precej na veliki zvon obesi, nemška študenta se slavita kot mučenika za nemško narodnost, in ponočni kraval se kot velik dogodek v dunajske liste telegrafira!

Deželni zbor kranjski.

Prva seja 8. junija.

Poslancev se je zbralo skoro točno ob 11. uri 32, 19 nemškutarskih in 13 narodnih. Manjkalo je 3 naših in eden onih in mil. gosp. knezoškof. Mikavna in pomenljiva je bila že ta seja zato, ker smo z vladnega sedeža prvokrat slišali čisto lepo slovenščino in ker je dr. Bleiweis v imenu vseh narodnih poslancev prebral izjavo, ktera stoji na prvi strani našega lista. — Poslušalcev se je bilo zbralo na obéh galerijah več ko druga leta pri prvi seji.

Odprl je zbor deželni glavar z navadnim ogovorom v nemškem in nekolikimi besedami tudi v slovenskem jeziku, v katerem je izrekel željo, da bi obe stranki zbornice složno delali deželi v prid, in je za to prosil podpore tudi od gosp. deželnega predsednika. Slednjič je z zbornico vred zaklical trikrat „slava“ in „hoch“ presvitlemu cesarju.

G. deželni predsednik Winkler je na to spregovoril nemški tako-le:

„Visoki deželni zbor! Ker imam častno nalogo, cesarsko vlado v tej visoki zbornici nadomestovati, in danes tukaj prvokrat govorim, Vas, visoko častiti gospodje, kot sem poslani deželne zastopnike najprej prijazno pozdravim. Še le nedavno od Njih Veličanstva našega premilostljivega cesarja politični upravi vojvodine Kranjske na čelo postavljen, prosim Vas za gotovljenim biti, da bom svest si svoje službenske dolžnosti na deželne koristi vso svojo skrb obračal, ker me k temu priganja tudi sočutje, ki ga imam za prebivalstvo lepe dežele kranjske kot sin sosednje z njo z mnogimi blagimi vezmi tesno zvezane dežele že od svoje mladosti. Vaše obravnave bom z živahno zanimivostjo opazoval, kakor se važni nalogi postavodajalnega zbora pristuje, in Vas bom, kadar boste želeli, kolikor mi bode v svojem delokrogu le mogoče, radovoljno podpiral. Gospodu deželnemu glavarju pa se pristrčno zahvaljujem za prijazne besede, ki mi jih je govoril.“

Potem je slovenski nadaljeval:

„Vidim sicer, častita gospoda, kot zastopnik vlade pred sabo težavno nalogo, ko premišljujem, da vlada dandanašnji tu pa tam po parlamentarnih zborih neka ojstrost med strankami. A tolaži me prepričanje, da navdaja vse tukaj zbrane zastopnike ljudstva, naj bodo te ali une stranke, ravno kar tako navdušeno izrazena udanost do našega presvitlega cesarja in goreča ljubezen kolikor do njih ožje domovine avstrijske; tolaži me pa tudi prepričanje, da na mesto ojstrosti med strankami, kjer bi še bila, mora stopiti preje ali pozneje zmernost; kajti na zadnje mora vendar le postava obveljati in pravica imeti svojo zmago, kar ravno cesarska vlada namerava.“

Potem takem se smem nadejati, da bom zamogel svojo, da-si težavno nalogo srečno dovršiti.“

Govor deželnega predsednika je bil od narodnjakov sprejet z „dobro“-klici.

Potem je deželni glavar omenil smrti gosp. grofa Barbota, čegar spominj je zbornica slavila s tem, da je vstala.

Dr. Bleiweis na to prebere na prvi strani natisnjeno izjavo, ktero nemškutarji spremljajo z „oho“-klici. Gosp. Winkler odgovori slovenski, da zbor pač ne more biti protipostaven, ker so bile vse volitve potrjene, a da ga veseli to, da se bodo narodni poslanci vendar vdeleževali njegovih obravnav.

Na novo vstopivši poslanci: Grasselli, Šavnik, vit. Gutmansthal in Vesteneck store obljubo, prva dva slovenski, druga dva nemški.

Deželni predsednik podá zboru v obravnavo vladno predlogo postave o

Za reditelja se volita dr. Poklukar in vit. Savinšek, za verifikatorja pa Potočnik in Dežman.

Deželni glavar imenuje potem predloge deželnega odbora, ktere so bile poslancem na mizo položene, na to se pa po predlogu gosp. dr. Poklukarja že zdaj volijo štirje odseki, namreč:

- a) v finančni odsek: dr. Vošnjak, dr. Poklukar, P. Grasselli, A. Navratil, Dežman, vit. Gutmansthal, dr. Schrey, vit. Vesteneck, Savinšek, dr. Schaffer, Lukman;
- b) v gospodarski odsek: O. Detela, Potočnik, Pakiž, Dežman, Deu, Taufferer, Gariboldi, Vesteneck;
- c) v poročilski odsek: Kljun, Svetec, Robič, Gutmansthal, Thurn, Deu, Apfalterer;
- d) v peticijski odsek: dr. Zarnik, Lavrenčič, Dreo, Lašan, Taufferer.

Tem odsekom se izročé predloge deželnega odbora in peticije, potem se seja sklene. Druga seja bo v ponedeljek.

Hiša na prodaj

je v Žužemberku na poštni cesti v Trebno, blizo farne cerkve, pripravna za vsako podvzetje. Pri tleh ima eno veliko in eno majhno sobo, pa kuhinjo; v prvem nadstropji dve veliki sobi in kuhinjo. Potem sta zraven dva velbana hleva s skednjem in shrambo za mrvo; dve kleti, drvarnica itd. Vse je čisto novo, z opeko pokrito, za 1650 glđ. zavarovano. Na dvorišču je vodnjak, tik dvorišča je sadni vrt; vse to se proda za **3300 gl.**

Lastnik je

Ignacij Ribič,

c. kr. sodnijski sluga v Žužemberku.

Poslanica.

Javna zahvala.

Visokočastitima knezoškofijskima preiskovalcema gospodu Petru Urhu, kanoniku v Ljubljani, in gospodu Juriju Križaju, dekanu kamniškemu, izrekajo javno zahvalo zaradi nepristranskega pozvedovanja o tukajšnjih neljubih in neprijetnih dogodbah na sv. Telesa dan

mengiški farani.

V Mengši 7. junija 1880.

Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

Ta v „Slovincu“ priobčena povest iz domačega življenja je zdaj prišla na svetlo v posebni 160 strani debeli knjižici in se dobiva pri Jak. Aléšovcu v Ljubljani (ključarske ul. št. 3) mehko vezana po 40 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih pa naroči najmanj 5, ne plača nič poštnine.

Razen te knjige se pri Jak. Aléšu v c u, dobiva dokler je še kaj iztisov:

Ljubljanske slike. Podoba ljubljanskega svetá pod drobnogledom. Mehko vezane po 60, trdo vezane po 70 kr.

Nemški ne znajo. Burka v enem dejanji. Mehko vezana 30 kr.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne vlite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(17) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi **stare ure** na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Telegrafične denarne cene 9. junija

Papirna renta 73 50 — Sreberna renta 74.05 — Zlata renta 88 95 — 1860letno državno posojilo 130 25 Bankine akcije 833 — Kreditne akcije 275. — — London 117.60 — — Ces. kr. cekini 5.54. — 20-frankov 9.35

Denarstvene cene 8. junija.

Državni fond.		Denar.	Blago
6%, avstrijska papirna renta	73.50	73.95	
5%, renta v srebru	74.05	74.20	
4%, renta v zlatu (davka prosta)	88.95	89.10	
Srečke (lozi) 1854. l.	122.25	122.75	
„ „ 1860. l. celi.	130.25	130.75	
„ „ 1860. l. petinke	131.—	132.—	
Premijski listi 1864. l.	170.75	171.25	
Zemljiščine odveznice.			
Štajarske po 5%,	102.50	103.50	
Kranjske, koroške in primorske po 5%,	101.—	102.—	
Ogrske po 5%,	94.—	94.50	
Hrvaške in slavonske po 5%,	95.—	96.—	
Sedmograške po 5%,	92.75	93.50	
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke	833.—	834.—	
Unionske banke	107.60	107.25	
Kreditne akcije	264.—	264.25	
Nižoavstr. eskomptne družbe	790.—	800.—	
Anglo-avstr. banke	133.—	133.25	
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 glđ. a. v.	180.25	180.75	
Tržaške „ 100 „ k. d.	126.50	125.—	
„ „ 50 „ „ „	62.50	65.—	
Budenske „ 40 glđ. a. v.	44.—	44.50	
Salmove „ 40 „ „ „	51.50	52.—	
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	43.50	42.50	
Clary-jeve „ 40 „ „ „	13.50	44.—	
St. Genois „ 40 „ „ „	44.25	44.75	
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	36.75	37.25	
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	33.25	33.75	
Ljubljanske	23.50	24.—	
Srebro in zlato.			
Ces. cekini	5.54	5.55	
Napoleonsd'or	9.36	9.37	

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.